

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2020. október 28.*

„Előzetes döntéshozatal – Állami támogatások – 1407/2013/EU rendelet – 3. cikk – Csekély összegű támogatás – 6. cikk – Ellenőrzés – A korábban megszerzett támogatásokkal történő halmozás folytán a *de minimis* felső határt túllépő vállalkozások – A *de minimis* felső határ tiszteletben tartása érdekében a valamely korábbi támogatás csökkentése vagy az e támogatásról való lemondás közötti választás lehetősége”

A C-608/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2019. augusztus 12-én érkezett, 2019. június 20-i határozatával terjesztett elő

az **Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL)**

és

a **Zennaro Giuseppe Legnami Sas di Zennaro Mauro & C.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: N. Wahl tanácselnök (előadó), F. Biltgen és L. S. Rossi bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. június 25-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Zennaro Giuseppe Legnami Sas di Zennaro Mauro & C. képviseletében A. Santoro és A. Cevese avvocati,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: G. M. De Socio és F. Severi avvocati dello Stato,

* Az eljárás nyelve: olasz.

- a görög kormány képviselőjében K. Boskovits és V. Karra, meghatalmazotti minőségben,
- a lett kormány képviselőjében V. Soņeca és K. Pommere, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében F. Tomat és G. Braga da Cruz, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL 2013. L 352., 1. o.) 3. és 6. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (országos munkahelyibaleset-biztosítási intézet, Olaszország) (a továbbiakban: INAIL) és a Zennaro Giuseppe Legnami Sas di Zennaro Mauro & C. (a továbbiakban: Zennaro társaság) között folyamatban lévő azon jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az, hogy az INAIL megtagadta a Zennaro társaság részére odaítélt finanszírozás folyósítását azzal az indokkal, hogy az az 1407/2013 rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, három pénzügyi év időszakában 200 000 euró összegű felső határ (a továbbiakban: *de minimis* felső határ) túllépését eredményezné.

Jogi háttér

- 3 A 1407/2013 rendelet (3), (10), (21) és (22) preambulumbekzdésének szövege a következő:
„(3) Helyénvaló fenntartani, hogy 200 000 [euró] legyen a felső határa a csekély összegű támogatás összegének, amelyben egy vállalkozás [helyesen: egy és ugyanazon vállalkozás] tagállamonként három éves időtartamon belül részesülhet. E felső határ továbbra is szükséges annak biztosításához, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó bármely intézkedésre úgy lehessen tekinteni, hogy az nem befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet és nem torzítja a versenyt, illetve nem fenyeget annak torzításával.
[...]
- (10) A jelen rendelet céljából figyelembe veendő hároméves időszakot »gördülő« módszerrel kell értékelni, tehát minden egyes új csekély összegű támogatás odaítélésekor az érintett pénzügyi évben, valamint az előző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatások teljes összegét kell figyelembe venni.
[...]

- (21) A Bizottság feladata, hogy biztosítsa az állami támogatási szabályok betartását, a tagállamoknak pedig az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésében megállapított együttműködési alapelvnek megfelelően a szükséges eszközök megalkotása révén segíteniük kell e feladat megvalósítását annak érdekében, hogy az egy és ugyanazon vállalkozásnak a csekély összegű támogatásra vonatkozó szabály szerint folyósított csekély összegű támogatás teljes összege ne haladja meg az összességében megengedett felső határt. Helyénvaló ezért, hogy a tagállamok, ha csekély összegű támogatást nyújtanak, tájékoztassák az érintett vállalkozást – e rendeletre kifejezetten hivatkozva – a támogatás összegéről, és arról, hogy az csekély összegű támogatásnak minősül. Meg kell követelni a tagállamoktól, hogy ellenőrizzék az odaítélt támogatásokat annak biztosítása érdekében, hogy a vonatkozó felső határokat ne lépjék túl és megfeleljenek a halmozási szabályoknak. Az e kötelezettségnek való megfelelés érdekében a támogatás nyújtását megelőzően az érintett tagállamnak a vállalkozástól nyilatkozatot kell beszereznie a szóban forgó és az azt megelőző két pénzügyi év során az e rendelet vagy a csekély összegű támogatásokra vonatkozó más rendelet értelmében kapott egyéb csekély összegű támogatásokról. Alternatívaként lehetővé kell tenni a tagállamok számára központi nyilvántartás kialakítását, amely teljes körű információkat tartalmaz az odaítélt csekély összegű támogatásról [helyesen: támogatásokról], és ellenőrzi, hogy bármely új támogatás odaítélése ne lépje túl a vonatkozó felső határt.
- (22) Új csekély összegű támogatások nyújtását megelőzően valamennyi tagállamnak ellenőriznie kell, hogy az új csekély összegű támogatással nem lépi-e túl a csekély összegű támogatás összegének felső határát [...]"

4 E rendelet „Csekély összegű támogatás” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a támogatási intézkedések megfelelnek az e rendeletben megállapított feltételeknek, úgy azokat úgy kell tekinteni, hogy nem felelnek meg az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése valamennyi feltételének, és ezért nem tartoznak az [EUMSZ 108. cikk] (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség hatálya alá.

(2) Bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozás részére odaítélt csekély összegű támogatás összege tagállamonként nem haladhatja meg a 200 000 [eurót].

[...]

(4) A csekély összegű támogatást akkor kell odaítéltnek tekinteni, amikor az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezett vállalkozásra ruházzák, függetlenül a csekély összegű támogatás folyósításának időpontjától.

(5) A (2) bekezdésben meghatározott felső határok a csekély összegű támogatás formájától és kitűzött céljától függetlenül alkalmazandók [...]. A három pénzügyi évet felölelő időszakot az érintett tagállamban a vállalkozás által alkalmazott pénzügyi évekre hivatkozva kell meghatározni.

(6) A (2) bekezdésben meghatározott felső határok alkalmazásában a támogatást készpénzben nyújtott, vissza nem térítendő támogatásként kell kifejezni. Minden felhasznált számadatnak bruttó, azaz adózás vagy egyéb levonás előtti összegnek kell lennie. Ha a támogatást nem vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, akkor a támogatás összege a bruttó támogatási egyenértékkel azonos.

A több részletben kifizetett támogatást az odaítélés időpontjában érvényes értékre kell diszkontálni. A diszkontálásra használt kamatláb a támogatás odaítélésekor érvényes diszkontráta.

(7) Amennyiben új csekély összegű támogatás nyújtása a (2) bekezdésben meghatározott vonatkozó felső határ túllépését eredményezné, e rendelet nem alkalmazható az új támogatásra.

[...]

5 Az említett rendelet „Ellenőrzés” című 6. cikke előírja:

„(1) Amennyiben egy tagállam e rendeletnek megfelelően csekély összegű támogatást szándékozik odaítélni egy vállalkozásnak, írásban tájékoztatja a vállalkozást a támogatás bruttó támogatási egyenértékben kifejezett előrelátható összegéről, és arról, hogy az csekély összegűnek minősül, [...] A tagállam az érintett vállalkozástól még a támogatás odaítélése előtt papíron vagy elektronikus formában nyilatkozatot szerez be az adott vállalkozás által az előző két pénzügyi év és a folyó pénzügyi év során e rendelet vagy más, csekély összegű támogatásokra vonatkozó rendeletek alapján kapott csekély összegű támogatásokról.

(2) Amennyiben egy tagállam a csekély összegű támogatásokról olyan központi nyilvántartást vezet, amely teljeskörűen tartalmazza a tagállam bármely hatósága által odaítélt valamennyi csekély összegű támogatással kapcsolatos információkat, az (1) bekezdés nem alkalmazandó attól a pillanattól fogva, hogy a nyilvántartás három pénzügyi évet átfogó időszakot ölel fel.

(3) A tagállam e rendelet értelmében csak akkor nyújthat újabb csekély összegű támogatást, ha megbizonyosodott arról, hogy a támogatásnyújtást követően az érintett vállalkozásnak e rendelet értelmében nyújtott csekély összegű támogatás teljes összege a 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott vonatkozó felső határt nem haladja meg, valamint teljesül az e rendeletben előírt valamennyi feltétel.

(4) A tagállamok összegyűjtik és rögzítik az e rendelet alkalmazásával kapcsolatos összes információt. Minden olyan információt rögzítenek, amely szükséges annak bizonyításához, hogy e rendelet feltételei teljesültek. Az egyedi csekély összegű támogatásokkal kapcsolatos adatokat az adott támogatás odaítélésének időpontjától számított 10 pénzügyi évig kell megőrizni. A csekély összegű támogatási programok adatait a program keretében nyújtott utolsó egyedi támogatás odaítélésének időpontjától számított 10 pénzügyi évig kell megőrizni.

(5) Írásbeli kérelemre az érintett tagállam [...] a Bizottság rendelkezésére bocsát minden olyan információt – különösen az egyes vállalkozások által [...] kapott csekély összegű támogatások teljes összegét –, amelyet a Bizottság szükségesnek tart annak megvizsgálásához, hogy e rendelet feltételei teljesültek-e.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 A Zennaro társaság a faipar és az abból származó termékek ágazatában gyakorolja tevékenységét. 2014. június 16-án finanszírozási kérelmet terjesztett az INAIL elé, amely arra irányult, hogy nyújtsanak neki olyan szubvenciót, amelyről az INAIL 2013. évi azon nyilvános keretfelhívása rendelkezett, amelynek tárgyát a „munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági intézkedések megvalósítása céljából a vállalkozásoknak nyújtandó ösztönzők” képezték (a továbbiakban: nyilvános felhívás).

- 7 A projektek meghirdetésére vonatkozó, e nyilvános felhívásban szabályozott eljárás négy szakaszból állt, vagyis először a kérelmek telematikai rendszerek útján történő továbbításából, másodsor a kérelmet véglegesítő dokumentáció megküldéséből, harmadszor a továbbított adatoknak az INAIL általi ellenőrzéséből és a kérelem befogadásából, végül pedig negyedszer a vizsgálatból, és egy olyan jelentés összeállításából, amely lehetővé tette a szubvenció tényleges kifizetését. Ez utóbbi szakasz során a vállalkozásnak úgynevezett „*de minimis*” nyilatkozatot kellett tennie, amely bizonyítja, hogy az igényelt összeg tekintetében jogosult a szubvencióra. Ilyen jogosultság hiányában a részére már odaítélt támogatásokat vissza kellett vonni.
- 8 2014. október 30-i határozatával az INAIL értesítette a Zennaro társaságot a projekt 130 000 euró összeg erejéig történő befogadásáról, ami együtt járt azzal a lehetőséggel, hogy a társaság előlegben részesüljön, amelyet 65 000 euró összegben ténylegesen igényelt is, azzal a feltétellel, hogy előzőleg bankgaranciát kellett nyújtania.
- 9 Az eljárás során azonban kiderült, hogy 2014. augusztus 1-jén a Zennaro társaság – ideiglenes társulás keretében más vállalkozásokkal egyesülve – egy másik szubvencióban is részesült a Regione Veneto (Veneto tartomány, Olaszország) részéről, amelynek teljes összege 64 483,91 euró volt, és amelyet folyósítottak is neki. Egyébiránt e társaság egy másik közfinanszírozást is elnyert, amelynek összege 18 985,26 euró volt. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy e két összegnek az INAIL által befogadott 130 000 euró összeghez történő hozzáadása 213 469,17 euró összeget eredményezett volna, és a *de minimis* felső határ túllépésével járt volna.
- 10 2015. június 12-i levelében a Zennaro társaság azt kérdezte az INAIL-tól, hogy annak érdekében, hogy elkerülhesse az ilyen túllépést, lenne-e lehetőség akár arra, hogy a jelentés összeállításának szakaszában csökkentsék a szubvenció összegét, akár pedig arra, hogy benyújtsa a projekt olyan változatát, amely a tervezett projekt összegének csökkentésére, következésképpen pedig a szubvenció összegének csökkentésére irányul.
- 11 Mivel e levélre nem kapott választ, a Zennaro társaság 2015. augusztus 12-i e-mailjében a második megoldást választotta, benyújtva az INAIL-nek a projekt olyan változatát, amely a projekt összköltségét 171 386,40 euróra csökkentette, következésképpen pedig a szubvenció összegét 111 401,16 euróra szállította le.
- 12 2015. október 5-i és november 18-i határozatával az INAIL, jóllehet műszaki szempontból elfogadhatónak minősítette a projekt újabb változatát, úgy ítélte meg, hogy a Zennaro társaságot nem részesítheti e finanszírozás kedvezményében, kizárva annak lehetőségét, hogy azt részlegesen odaítélhesse, hacsak e társaság teljes egészében le nem mond a korábbi finanszírozásról. A második határozatban az INAIL így jelezte, hogy „a szubvenció kizárólag azzal a feltétellel folyósítható, hogy a vállalkozás lemond a valamely más szervezet által odaítélt korábbi szubvencióról”.
- 13 A Zennaro társaság ekkor olyan keresetet terjesztett a Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (Veneto tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) elé, amely a 2015. november 18-i határozat megsemmisítésére irányult.
- 14 2016. április 27-i hitelesített e-mailjében a Zennaro társaság továbbította az INAIL-nak azt a dokumentációt, amely igazolja, hogy 15 000 euró erejéig lemondott a Veneto régió által folyósított szubvencióról, továbbá hogy azt visszautalta az ideiglenes társulás többi tagjának, gondoskodva ezáltal arról, hogy a kapott állami támogatások ne lépjék túl a *de minimis* felső határt.

- 15 2016. június 6-i határozatával az INAIL megerősítette, hogy a kért szubvenció összege folytán nem intézkedhetett annak folyósításáról, mivel a három közfinanszírozás összege így túllépné a *de minimis* felső határt, a szubvenció részleges folyósítása pedig ellentétes lenne az 1407/2013 rendelet 3. cikkének (7) bekezdésével. Az INAIL azzal együtt, hogy tudomásul vette a korábbi tartományi szubvencióról való lemondást és annak az ideiglenes társulás többi tagja részére történő újraelosztását igazoló körülményeket, vitatta annak relevanciáját, kifejtve, hogy abból „nem tűnik ki, hogy e vállalkozás a korábban kapott szubvencióról lemondott volna, és azt visszatérítette volna annak a szervnek, amely azt folyósította, továbbá [hogya] e szubvenciónak az ideiglenes társulás tagjai közötti újraelosztása irreleváns”. Ezen okok alapján az INAIL a bankgarancia lehívásának terhe mellett kérte a már folyósított 65 000 euró előleg visszafizetését.
- 16 2016. június 26-án a Zennaro társaság további jogalapok útján kérte az INAIL 2016. június 6-i határozatának megsemmisítését is.
- 17 2016. szeptember 7-i ítéletével a Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (Veneto tartomány közigazgatási bírósága) helyt adott a Zennaro társaság keresetének, az Európai Bizottság versenypolitikai főigazgatósága (DG COMP) által azon kérdésre adott válaszként kifejtett vélemény alapján, amelyet a Zennaro társaság az 1407/2013 rendelet 3. cikke (7) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban intézett hozzá. Válaszában a DG COMP kiemelte, hogy a szubvenció összegét a folyósításáért felelős állami szerv arányosan csökkentheti a *de minimis* felső határ tiszteletben tartása érdekében, továbbá hogy a nemzeti hatóságok feladata kiválasztani az előnyösebbnek tartott opciót, mivel elméletileg mind a két megoldás – vagyis az arányos csökkentés, illetve a szubvenció teljes elutasítása is – összhangban van e rendelettel.
- 18 Így e bíróság szerint „az [INAIL] által az 1407/2013 rendelet 3. cikke (7) bekezdésére vonatkozóan kialakított azon értelmezést, amely szerint a szubvenciónak az említett rendelet által 200 000 euróban megállapított felső határt meghaladó része erejéig történő finanszírozás-csökkentés elfogadhatatlan, még ha az elméletileg összhangban is van a *de minimis* támogatásokra vonatkozó uniós szabályozással, kifejezetten fel kellett volna tüntetni a [nyilvános felhívásban] ahhoz, hogy azt a jelen ügyben megfelelően alkalmazni lehessen”, többek között abból a célból, hogy védjék a résztvevők jogos bizalmát. Ezért e bíróság úgy ítélte meg, hogy az INAIL által megszabott korlátozások a nyilvános felhívásban ismertetett kritériumokra tekintettel – éppen ellenkezőleg – előre láthatatlanok voltak, és azokat „meg lehetett dönteni az uniós szabályozás olyan értelmezése alapján, amely formális szempontból kevésbé megszorító jellegű, és jobban megfelel a [nyilvános felhívás] azon célkitűzésének, amely arra irányul, hogy »a vállalkozásokat a munkahelyi egészség és biztonság javítására irányuló projektek megvalósítására ösztönözze«”.
- 19 Az INAIL ezen ítélettel szemben fellebbezést terjesztett a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) elé.
- 20 Az INAIL többek között az 1407/2013 rendelet 3. cikke (2), (4) és (7) bekezdésének együttes értelmezésére támaszkodva azt állítja, hogy a *de minimis* támogatásokat úgy kell tekinteni, hogy azokat abban az időpontban nyújtják, amikor azok igénybevételének jogát a vállalkozásra ruházzák, függetlenül a tényleges folyósításuktól. E rendelkezések olyan feltétlenül érvényesítendő követelményeket tartalmaznak, amelyek a nemzeti jogrendszerben közvetlenül alkalmazandók. Következésképpen a *de minimis* felső határ tiszteletben tartását a szubvenció nyújtásának időpontjában, vagyis a jelen esetben a kérelem befogadásának szakaszában kell ellenőrizni. A kérelmező által elvégzett esetleges korrekciókat tehát e szakaszban kell bevezetni.

- 21 A Zennaro társaság vitatja az INAIL által javasolt értelmezést. Először is azt állítja, hogy egyedül a nyilvános felhívásban foglalt rendelkezések alkalmazandók, mivel az 1407/2013 rendelet 3. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy az „alkalmazandó nemzeti jogrendszer” feladata annak az időpontnak a meghatározása, amikor „a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezett vállalkozásra ruházzák”. Másodszor, e társaság előadja, hogy e rendelet 6. cikkének (5) bekezdése, amely a tagállam azon kötelezettségére vonatkozik, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsásson minden olyan információt, amelyet a Bizottság szükségesnek tart, a vállalkozás által ténylegesen kapott összes támogatást lefedi, nem pedig csupán azokat, amelyeket az első odaítélő aktus alapján nyújtottak. Végül harmadszor, e társaság úgy véli, hogy a *de minimis* támogatásokra vonatkozó szabályozást nem azért fogadták el, hogy büntessék a vállalkozásokat, hanem azért, hogy a korlátozott összegű támogatások esetén csökkentsék az adminisztratív terheket, továbbá hogy az INAIL által javasolt szigorú értelmezés az alkalmazás olyan eseteihez vezetne, amelyek büntető jellegűek, és ellentétesek e szabályozás szellemével.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy az alapeljárásban részt vevő felek által felvázolt mindkét értelmezés helytálló lehet. Egyrészt, az INAIL által képviselt értelmezés kedvezőbb lenne az eljárás gördülékeny lebonyolítása szempontjából, mivel a szubvencióhoz való hozzáférés feltételeit kizárólag abban az időpontban vizsgálnák meg, amikor a kérelem befogadásra kerül. Másrészt, a Zennaro társaság által képviselt értelmezés lehetővé tenné a szubvencióhoz való hozzáférés feltételeinek szélesre tárását, ideértve azon versenytársak esetét is, akiknek – mivel még nem lehetnek biztosak abban, hogy a kérelmük befogadásra kerül – nem áll módjukban változtatni a kérelmükön annak érdekében, hogy ne lépjék túl a felső határt. A finanszírozási kérelem esetleges módosításainak kezelése ugyanis nehezebben lenne kivitelezhető, ha azt a kérelmek vizsgálatára irányuló szakaszban végeznék el, mivel ez kihatással lenne az addig felállított rangsorra.
- 23 Az 1407/2013 rendelet releváns rendelkezéseit illetően a kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt kiemeli, hogy e rendelet 3. cikkének (4) bekezdése, amely szerint a támogatásokat akkor kell „odaítélni tekinteni, amikor [...] a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezett vállalkozásra ruházzák, függetlenül a [...] támogatás folyósításának időpontjától”, egyrészt nem tűnik összeegyeztethetetlennek egy olyan eljárási modellel, amelynek keretében a befogadás első szakaszát olyan alaposabb vizsgálat követi, amelynek végén a szubvencióhoz való jog véglegesen a vállalkozásra „ruházottnak” tekinthető. Másrészt, ugyanezen rendelkezés pontosítja, hogy az „odaítélt” támogatás esetét „az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében” kell érteni, ami arra enged következtetni, hogy e rendszer különböző, előre meg nem határozott eljárási modelleknek felelhet meg. Ezt követően e bíróság kiemeli, hogy az említett rendelet 6. cikkének (3) bekezdése értelmében a támogatás folyósítására a felső határ tiszteletben tartásának ellenőrzését követően kerül sor, ami szintén annak megállapításához vezethet, hogy a szubvenció igénybevételének joga csak az ilyen ellenőrzést követően minősül végérvényesen a vállalkozásra „ruházottnak”. Végül ugyanezen rendelet 6. cikke (1) bekezdése utolsó mondatának szövegéből, különösen a „más, [...] kapott csekély összegű támogatások[ra]” utalásból következik, hogy a nyilatkozatnak az összes kapott támogatást fel kell sorolnia. Azt kell meghatározni, hogy a korábbi szubvencióról való lemondásról szóló döntést szükségszerűen azt megelőzően kell-e meghozni, hogy e szubvenciót ténylegesen folyósítják.

24 E körülmények között a Consiglio di Stato (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkében rögzített, a támogatások odaítélésére vonatkozó szabályokat, hogy a korábbi támogatásokkal való halmozás miatt a támogathatóság felső határát túllépő kérelmező vállalkozás számára lehetséges, hogy – a kért támogatás tényleges folyósításáig – a finanszírozás csökkentését (a projekt módosítása vagy megváltoztatása által) válassza, vagy pedig úgy döntsön, hogy lemond az adott esetben már megkapott korábbi támogatások (egészéről vagy egy részéről) abból a célból, hogy a kifizethető összeg felső határán belül maradjon[?]
- 2) [Ú]gy kell-e értelmezni ezeket a rendelkezéseket, hogy az említett különböző választási lehetőségek (módosítás vagy lemondás) akkor is érvényesek, ha azokról a nemzeti szabályozás és/vagy a támogatás odaítélésére vonatkozó nyilvános felhívás kifejezetten nem rendelkezik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 25 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az a vállalkozás, amelynek a letelepedése szerinti tagállam olyan *de minimis* támogatást kíván nyújtani, amely egyes korábbi támogatások fennállása folytán a *de minimis* felső határ fölé vinné az e vállalkozásnak nyújtott támogatások teljes összegét, e támogatás tényleges folyósításáig választhatja azt, hogy csökkenti az igényelt finanszírozást, vagy pedig azt, hogy teljes egészében vagy részben lemond a már megkapott korábbi támogatásokról annak érdekében, hogy e felső határt ne lépje túl.
- 26 Egyrészt ki kell emelni, hogy az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkét e rendelet egészének kontextusába kell helyezni, amely rendeletnek az a célja, hogy a korlátozott összegű állami támogatások esetében lehetővé tegye az eltérést attól a szabálytól, amely szerint minden támogatást még azt megelőzően be kell jelenteni a Bizottságnak, hogy azt bármilyen módon végrehajtanák (lásd ebben az értelemben: 2018. február 28-i ZPT ítélet, C-518/16, EU:C:2018:126, 50. és 51. pont).
- 27 A fentiekből következik, hogy e rendeletnek mind a 3. cikkét, amelynek az a célja, hogy meghatározza a támogatások tilalmára vonatkozóan a Szerződésben lefektetett elvtől való eltérést jelentő csekély összegű támogatásokat, mind pedig a 6. cikkét, amely a tagállamok által az ilyen támogatások odaítélése során gyakorolt ellenőrzésre vonatkozik, szigorúan kell értelmezni.
- 28 Másrészt, valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése megköveteli, hogy annak ne csak a szövegét, hanem a kontextusát, valamint azon jogi aktus céljait is figyelembe vegyék, amelynek az a részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2019. október 9-i BGL BNP Paribas ítélet, C-548/18, EU:C:2019:848, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Először is, ami az 1407/2013 rendelet szóban forgó rendelkezéseinek szövegét illeti, egyrészt hangsúlyozni kell, hogy egyfelől e rendelet 3. cikkének (7) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha az „új csekély összegű támogatás nyújtása a [*de minimis*] [...] felső határ túllépését eredményezné,

- [az 1407/2013] rendelet nem alkalmazható az új támogatásra”. E rendelkezés szövegéből következik, hogy az az időpont, amikor értékelni kell, hogy a más csekély összegű támogatásokkal való halmozás meghaladja-e a *de minimis* felső határt, a támogatás „nyújtásának” időpontja.
- 30 Másfelől, az 1407/2013 rendelet 3. cikke (4) bekezdésének szövegéből az is kitűnik, hogy a csekély összegű támogatásokat akkor kell „odaítéltnek tekinteni, amikor az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezett vállalkozásra ruházzák, függetlenül a csekély összegű támogatás folyósításának időpontjától”.
 - 31 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alkalmazandó nemzeti jogszabályok alapján meghatározza azt az időpontot, amikor az említett támogatást odaítéltnek kell tekinteni (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Magdeburger Mühlenwerke ítélet, C-129/12, EU:C:2013:200, 40. és 41. pont; 2017. július 6-i Nerea ítélet, C-245/16, EU:C:2017:521, 32. és 33. pont).
 - 32 Ennek érdekében a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie az összes olyan feltételt, amelyeket a nemzeti jogszabályok a szóban forgó támogatás odaítéléséhez lefektetnek (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Magdeburger Mühlenwerke ítélet, C-129/12, EU:C:2013:200, 41. pont).
 - 33 Következésképpen a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a nyilvános felhívásban foglalt rendelkezések, adott esetben pedig az e felhívásra vonatkozó nemzeti szabályozás alapján meghatározza, hogy az alapeljárás tárgyát képező támogatást mely időpontban ítélték oda (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Magdeburger Mühlenwerke ítélet, C-129/12, EU:C:2013:200, 40. pont; 2017. július 6-i Nerea ítélet, C-245/16, EU:C:2017:521, 32. pont).
 - 34 E tekintetben pontosítani kell, hogy jóllehet valamely támogatás odaítélési időpontjának meghatározása a szóban forgó támogatás jellegétől függően változhat, amennyiben viszont a támogatást nem többéves program keretében nyújtják, azt a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében nem lehet olyannak tekinteni, mint amelyet a folyósításának időpontjában ítélnék oda (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i France Télécom kontra Bizottság ítélet, C-81/10 P, EU:C:2011:811, 82. pont).
 - 35 Másrészt, ami az 1407/2013 rendelet 6. cikkében foglalt azon rendelkezéseket illeti, amelyek a tagállamok által annak érdekében gyakorolt ellenőrzésre vonatkoznak, hogy tartsák tiszteletben a halmozásra vonatkozó szabályokat, egyfelől ki kell emelni, hogy az alapügyre nem vonatkozik e rendelet 6. cikkének (2) bekezdése, amely akként rendelkezik, hogy amennyiben valamely tagállam a csekély összegű támogatásokról olyan központi nyilvántartást vezet, amely információkat tartalmaz a tagállam különböző hatóságai által odaítélt összes támogatásról, az említett rendelet 6. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó. Az Olasz Köztársaság ugyanis a csekély összegű támogatások központi nyilvántartását csak 2017. augusztus 12. óta, vagyis olyan időponttól kezdve vezeti, amely a szóban forgó támogatási kérelem előterjesztésénél későbbi.
 - 36 Másfelől, ami az 1407/2013 rendelet 6. cikkének (1) és (3) bekezdését illeti, e rendelkezések előírják azt, hogy „[a] tagállam az érintett vállalkozástól még a támogatás odaítélése előtt [...] nyilatkozatot szerez be az adott vállalkozás által az előző két pénzügyi év és a folyó pénzügyi év során [...] kapott csekély összegű támogatásokról”, valamint az olasz nyelven kívüli összes nyelvi változatban azt, hogy „[a] tagállam [...] csak akkor nyújthat újabb csekély összegű támogatást, ha megbizonyosodott arról, hogy a támogatásnyújtást követően az érintett vállalkozásnak e rendelet

értelmében nyújtott csekély összegű támogatás teljes összege a [*de minimis*] felső határt nem haladja meg”. E rendelkezésekből tehát egyértelműen kitűnik, hogy a halmozásra vonatkozó szabályok tiszteletben tartása érdekében a tagállamok által gyakorolt ellenőrzésnek „a támogatás odaítélése előtt” kell történnie.

- 37 Ezt az értelmezést nem kérdőjelezi meg az a tény, hogy e cikk (3) bekezdésének egyedül az olasz nyelvi változatában az szerepel, hogy valamely tagállam csak akkor „folyósít” (*eroga*) újabb támogatást, míg az összes többi változat olyan ígét használ, amely az olasz nyelvben az „odaítélni” (*concedere*) igének felel meg. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis valamely uniós jogi szöveg egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozásnak többek között az általános rendszerére tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (2019. május 14-i M és társai [Menekült jogállás visszavonása] ítélet, C-391/16, C-77/17 és C-78/17, EU:C:2019:403, 88. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig az említett rendelet (21) és (22) preambulumbekzdése – amelyek lényegében e 6. cikk (1) és (3) bekezdésére utalnak – az olasz nyelvi változatukban az *aiuti concessi* („odaítélt támogatásokat”), illetve a *prima di concedere* („nyújtását megelőzően”) fordulatokat használja. Következésképpen az 1407/2013 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének nyelvi változatai közötti eltérés e rendelkezés olasz nyelvi változatának fordítási hibájából ered.
- 38 Másodsor, ami azt a kontextust illeti, amelybe az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikke illeszkedik, meg kell állapítani, hogy e rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek értelmében a kérelmező vállalkozások adott esetben módosíthatnák a támogatási kérelmüket, csökkentve annak összegét vagy lemondva a korábbi támogatásokról annak érdekében, hogy tiszteletben tartsák a *de minimis* felső határt.
- 39 Következésképpen, mivel e rendelet 3. cikkének (4) bekezdése értelmében a támogatás odaítélésére az alkalmazandó nemzeti szabályozás irányadó, a tagállamok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek az ilyen támogatások odaítélésére vonatkozó eljárás meghatározását illetően.
- 40 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az említett rendelet (21) preambulumbekzdésében az szerepel, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében megállapított együttműködési alapelvnek megfelelően a tagállamoknak elő kell segíteniük az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tiszteletben tartását „[az ahhoz] szükséges eszközök megalkotása révén [...], hogy az egy és ugyanazon vállalkozásnak a csekély összegű támogatásra vonatkozó szabály szerint folyósított csekély összegű támogatás teljes összege ne haladja meg az összességében megengedett felső határt”.
- 41 Harmadszor, ami az 1407/2013 rendelet célkitűzéseit illeti, ki kell emelni, hogy a *de minimis* szabályozás a vállalkozások, a Bizottság és a tagállamok adminisztratív terheinek egyszerűsítésére irányul (lásd ebben az értelemben: 2002. március 7-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-310/99, EU:C:2002:143, 94. pont), az e rendelet (3) preambulumbekzdésében felidézett azon elvből kiindulva, hogy az olyan összegű támogatások, amelyek nem haladják meg a *de minimis* felső határt, nem befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, és nem olyan jellegűek, hogy torzítsák a versenyt.
- 42 E célokra tekintettel a tagállamok azon lehetősége, hogy a kérelmező vállalkozásoknak biztosítsák a jogot arra arra, hogy a támogatás iránti kérelmüket e támogatás odaítéléséig módosítsák azáltal, hogy csökkentik a kért finanszírozás összegét vagy lemondanak a már megkapott korábbi támogatásokról, nem befolyásolja hátrányosan a kérelmük vizsgálatára irányuló eljárás

lefolytatását, mivel a támogatás megszerzéséhez szükséges, a *de minimis* felső határ tiszteletben tartására vonatkozó feltételek vizsgálatára kizárólag a támogatás odaítélésekor kerül sor. Ennélfogva – ellentétben azzal, amit a Zennaro társaság, valamint az olasz és a görög kormány állít – az, hogy e vállalkozások egy új támogatás odaítélését követően nem módosíthatják a támogatás iránti kérelmüket, önmagában nem jelentheti a szóban forgó vállalkozások „büntetését”.

- 43 Az eddigi megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkét akként kell értelmezni, hogy az a vállalkozás, amelynek a letelepedése szerinti tagállam olyan *de minimis* támogatást kíván nyújtani, amely egyes korábbi támogatások fennállása folytán a *de minimis* felső határ fölé vinné az e vállalkozásnak nyújtott támogatások teljes összegét, e támogatás odaítéléséig választhatja azt, hogy csökkenti az igényelt finanszírozást, vagy pedig azt, hogy teljes egészében vagy részben lemond a már megkapott korábbi támogatásokról annak érdekében, hogy e felső határt ne lépje túl.

A második kérdéstről

- 44 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy a támogatást kérelmező vállalkozás annak érdekében, hogy a *de minimis* felső határt ne lépje túl, az igényelt finanszírozás csökkentésével vagy a már megkapott korábbi támogatásokról való lemondással akkor is módosíthatja a támogatás iránti kérelmét, ha a letelepedése szerinti tagállam szabályozása erről nem rendelkezik.
- 45 E kérdés olyan választ igényel, amely elválaszthatatlanul kapcsolódik az első kérdésre adott válaszhoz. Egyrészt, mint az a fenti 38. pontban megállapítást nyert, az 1407/2013 rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek értelmében a kérelmező vállalkozások adott esetben módosíthatnák a támogatás iránti kérelmüket, a *de minimis* felső határ tiszteletben tartása érdekében csökkentve annak összegét vagy lemondva a korábbi támogatásokról, ennélfogva pedig erre vonatkozóan nem ír elő semmilyen kötelezettséget a tagállamokkal szemben. Másrészt, mint az a jelen ítélet 42. és 43. pontjából kitűnik, a tagállamok lehetővé tehetik a kérelmező vállalkozások számára, hogy módosítsák a támogatás iránti kérelmüket annak elkerülése érdekében, hogy egy újabb csekély összegű támogatás nyújtása az odaítélt támogatások teljes összegét a *de minimis* felső határ fölé vigye, amennyiben az ilyen módosításokra a csekély összegű támogatás odaítélését megelőzően kerül sor.
- 46 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkét akként kell értelmezni, hogy a tagállamok nem kötelesek lehetővé tenni a kérelmező vállalkozások számára, hogy a támogatás odaítélése előtt módosíthassák a támogatás iránti kérelmüket annak érdekében, hogy ne lépjék túl a *de minimis* felső határt. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy milyen jogkövetkezmények származnak abból, ha a vállalkozások számára nem biztosított a lehetőség ilyen módosításokra, azzal, hogy ilyen módosításokra csak olyan időpontban kerülhet sor, amely megelőzi a csekély összegű támogatás odaítélésének időpontját.

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. és 6. cikkét akként kell értelmezni, hogy az a vállalkozás, amelynek a letelepedése szerinti tagállam olyan *de minimis* támogatást kíván nyújtani, amely egyes korábbi támogatások fennállása folytán az 1407/2013 rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, három pénzügyi év időszakában 200 000 euró összegű felső határ fölé vinné az e vállalkozásnak nyújtott támogatások teljes összegét, e támogatás odaítéléséig választhatja azt, hogy csökkenti az igényelt finanszírozást, vagy pedig azt, hogy teljes egészében vagy részben lemond a már megkapott korábbi szubvenciókról annak érdekében, hogy e felső határt ne lépje túl.
- 2) Az 1407/2013 rendelet 3. és 6. cikkét akként kell értelmezni, hogy a tagállamok nem kötelesek lehetővé tenni a kérelmező vállalkozások számára, hogy a támogatás odaítélése előtt módosíthassák a támogatás iránti kérelmüket annak érdekében, hogy ne lépjék túl az 1407/2013 rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, három pénzügyi év időszakában 200 000 euró összegű felső határt. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy milyen jogkövetkezmények származnak abból, ha a vállalkozások számára nem biztosított a lehetőség ilyen módosításokra, azzal, hogy ilyen módosításokra csak olyan időpontban kerülhet sor, amely megelőzi a csekély összegű támogatás odaítélésének időpontját.

Aláírások